

29.8.2013

Harri Hietala, harri.hietala@2hpo.fi

Budjettiriihen linjaus yhteisö- ja pääomaverotuksen uudistamisesta

Budjettiriihessä kevään kehysriihen jälkeen päätettiin tehdä yhteisö- ja pääomatuloverotukseen seuraavat muutokset:

- Yhteisövero 20 % (nykyisin 24,5 %).
- Pääomatulovero 30 %, >40 000 (nykyisin >50 000) euron pääomatulot 32 %.
- Pörssiyhtiöiden osingot verotetaan 85 %:sti (nykyisin 70 %:sti) pääomatulona.
- Listaamattomien osakeyhtiöiden osinkoverotuksen tuottoaste 8 % (nyk. 9 %) nettovaroista.
- Osingot, jotka alle 8 % nettovarallisuudesta, verotetaan 25 %:sti pääomatulona 150 000 euroon saakka. Yli 150 000 euron menevä osinkotulo verotetaan 85 %:sti pääomatulona ja yli 8 %:n menevä osinkotulo verotetaan 75 %:sti ansiotulona (ansiotulo-osinko ei siten poistukaan, kuten kehysriihen jälkeen oli linjattu).

Siten muutos ei yksinkertaistakaan verotusta. Niin ikään investointien pääomakustannusten/ investointikannustimien kannalta verotuksesta ei tule juurikaan neutraalimpaa, vaan (erityis)kannustimet investoida yritykseen säilyvät. Luovutusvoittojen verotuksen säilyessä ennallaan sekä matalimpien osinkoveroasteiden noustessa ja korkeimpien noustessa hieman/säilyessä suunnilleen ennallaan neutraalisuus ei juuri kasva tältäkään kannalta.

Mitä tapahtuu yhteisö- ja osinkoverotuksen rajaveroasteille kokonaisuutena?

Yhteisöveroaste kevenee 24,5 %:sta 20 %:in. Siis 4,5 %-yksikköä eli 18,4 %. Jakamattoman voiton verotus kevenee siis samalla tavalla kaikissa osakeyhtiöissä ominaisuuksista (esim. nettovarallisuudesta) huolimatta.

Pääomatuloveroasteet eivät itsessään muutu, mutta henkilötasolla veronalaisen osinkotulon osuudet muuttuvat. Pörssiosinkojen kokonaisrajaveroaste säilyy lähes entisellään (40,4/41,4 % nykyisin, jatkossa 40,4/41,8 % – kiristyminen 0–3,4 %).

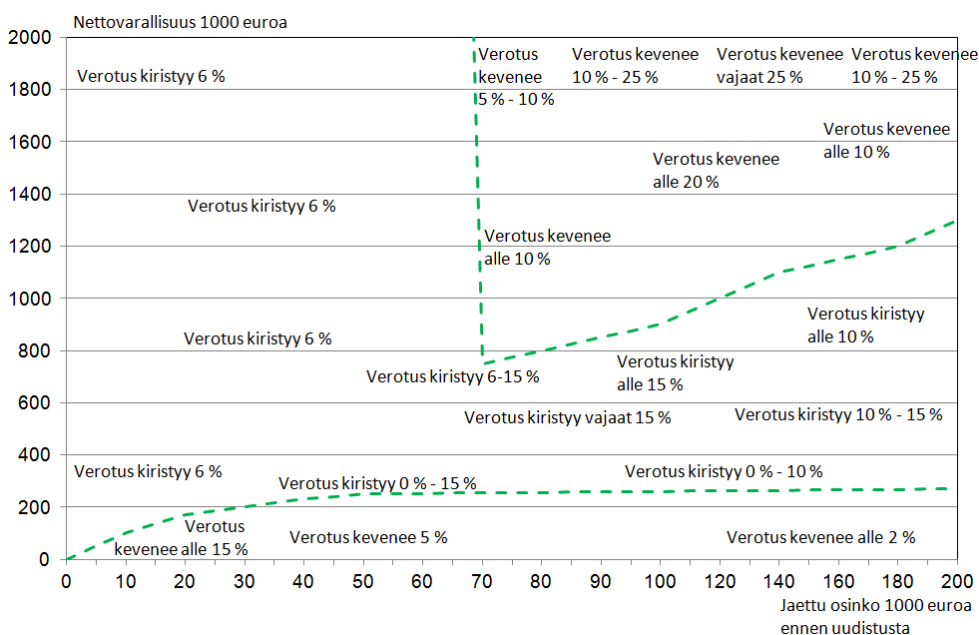
Jaetun osingon alue	Veroaste NYT	Veroaste UUSI	Muutos-%
< 8%, <60000	24,5 %	26%, 26,4%	6,1%, 7,8 %
8-9%, <60000	24,5 %	32,5-51,5%	32,7 % - 110,2 %
<8%, 60-150000	40,4%, 41,4%	26,40 %	-34,7 %, -36,2 %
<8%, >150000	40,4%, 41,4%	41,80 %	0,9 %, 3,4 %
8-9%, >60000	40,4%, 41,4%	32,5-51,5%	-21,5 % - 27,5 %
>9%	35,5-52,2 %	32,5-51,5%	-1,3 % - 18,5%

Listamattomien osakeyhtiöiden osinkona jaetun voiton kokonaisrajaveroasteet sen sijaan kiristyvät pääsääntöisesti (ks. taulukko yllä). Ainoastaan suurten osinkotulojen rajaveroasteet laskevat – osingot, jotka vastaavat alle 8 %:n tuottoa nettovarallisuudelle ja ovat yli 60 000 mutta alle 150 000 euroa, sekä nykyiset pääomatulo-osingot, jotka vastaavat yli 9 %:n tai 8-9 %:n tuottoa nettovarallisuudelle ollen yli 60 000 euroa mutta verotetaan jatkossa matalammilla ansiotulon rajaveroasteilla. Merkittävimmin verotus kiristyy osingoilla, jotka vastaavat 8-9 %:n tuottoa nettovarallisuudelle ja ovat alle 60 000 euroa nykyisin mutta tulevaisuudessa verotetaan korkeimmilla ansiotulon rajaveroasteilla. Näiden osinkotulojen verotus kiristyy jopa yli kaksinkertaiseksi.

Mitä tämä tarkoittaa verorasitukselle eri osinkotulo- ja nettovarallisuustasoilla?

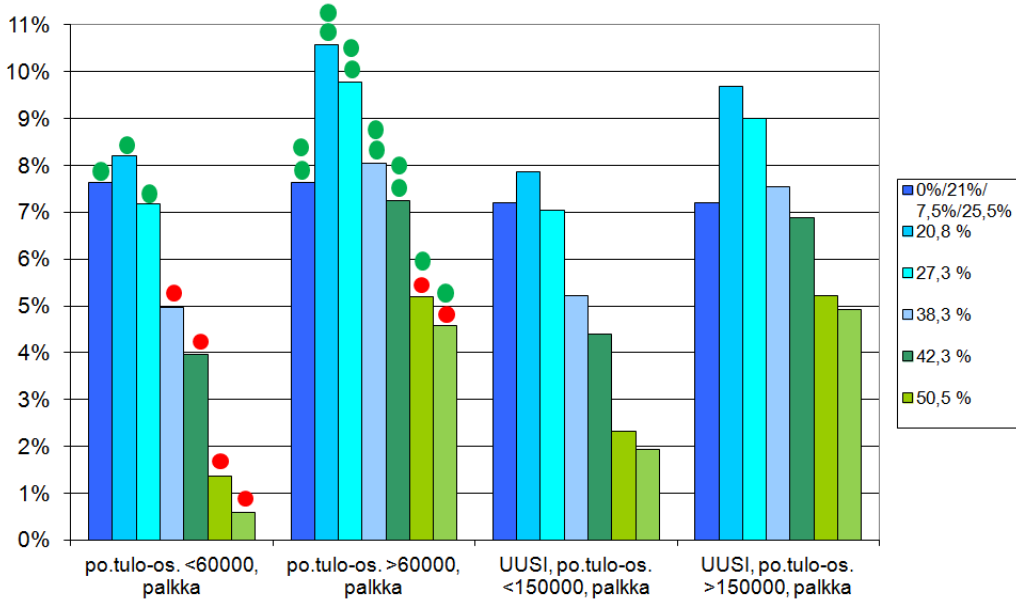
Tätä olen laskenut ja hahmotellut karkeasti alla olevaan kuvioon. Koska tarkastellaan osinkotulojen verotuksen muutosta, lasketaan kuviossa juuri osinkojen verotuksen muutosta ottaen huomioon tätä vastaava yhteisöveron muutos. Reaalimaailmassa yrittäjän kannattaa nykyään ottaa usein palkkatuloa (matala nettovarallisuus ja matalat ansiotulon rajaveroasteet) enemmän kuin osinkotuloa (ks. alle), joten tällöin kiristyminen ei ole aina näin suurta.

Yllä mainittu suurin rajaveroasteiden kiristyminen näkyy kuvion keskellä suurimpina kiristymisprosentteina (vajaat 15 %) (verojen suhde yrityksen voittoon ennen veroja). Eniten kiristyy niiden verotus, jotka ovat hyötyneet maksimaalisimmin yhteenkertaan verotetusta osingosta. Suurten osinkotulojen rajaveroasteiden keveneminen näkyy kuvion oikeassa yläkulmassa. Suurin keveneminen rajoittuu kuitenkin vajaan 25 %:in juuri 150 000 euron osinkotuloilla vajaan 1,9 milj. euron nettovarallisuudesta alkaen. Lisäksi matalan nettovarallisuuden yrityksissä hyödytään (teoreettisesti) matalampien ansiotulo-osinkojen verotuksen kevenemisestä. Tästä kevenemisestä ei kuitenkaan käytännössä kukaan hyödy, sillä ansiotulo-osingon sijaan on nyt kannattanut ja kannattaa jatkossa ottaa palkkatuloa. Päinvastoin tämän joukon verotus kiristyy käytännössä pääomatulo-osingon verotuksen noustessa. Vasemmassa laidassa näkyy ed. taulukon ylävirin vaikutus ts. nykyisin yhteenkertaan verotettujen osinkojen meneminen 25 %:sti pääomatuloverolle.

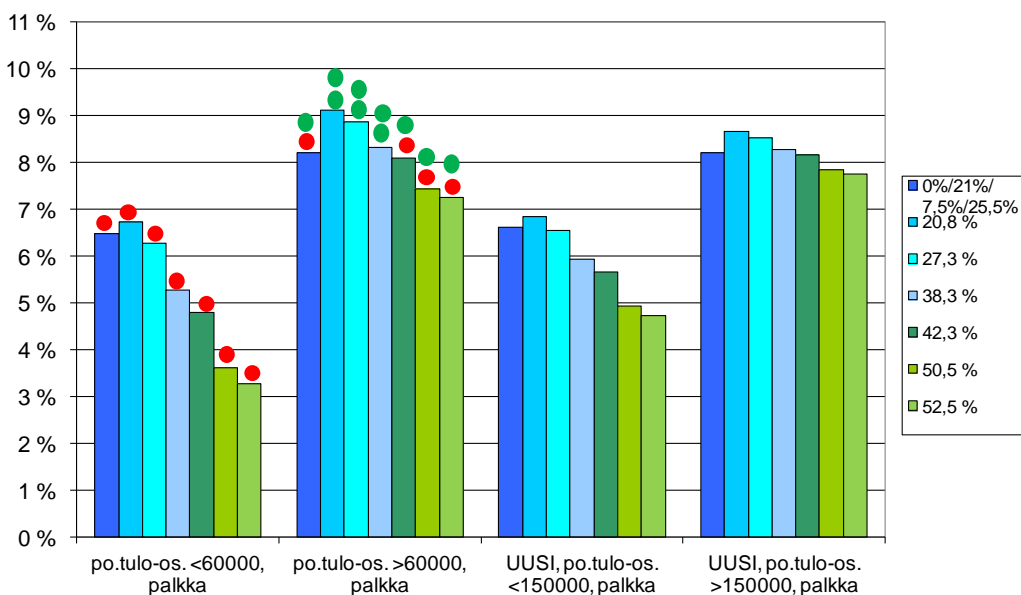

Mitenkäs käy investointikannustimien?

Tätä tarkastellaan investointien tuottovaatimuksien (ns. pääomankustannusten) (ja näistä laskettujen efektiivisten veroasteiden) avulla (kun vaihtoehtoisen sijoituksen tuotto on 7 %). Alla olevaan kuvioon olen laskenut pääomakustannuksia nykyisessä ja uudessa verojärjestelmässä, kun marginaali-investointi rahoitetaan ensin pidätetyllä voitolla ja sitten toisessa osakeannilla. Olen huomioinut palkan edullisuuden suhteessa 8/9 % tuoton ylittäviin osinkotuloihin. Mitä alhaisempi pääomakustannus on sitä suuremmat ovat kannustimet investointeihin – tarkkaan ottaen näiden koon kasvattamiseen.

Pääomakustannukset, kun marginaali-investointi rahoitetaan pidätetyllä voitolla.

Pääomakustannukset, kun marginaali-investointi rahoitetaan osakeannilla.

Suomalaisten pörssiyritysten ja ulkomaalaisten suuryritysten sijoittumisen kannalta investointikannustimet kasvavat yhteisöverolaskun myötä. Mutta omistaja-yrittäjien ts. pk-yrittäjien, joiden päätökseen vaikuttaa myös henkilötason verotus, pääomakustannukset nousevat osaksi uudistuksen myötä – olen merkinnyt nämä punaisella ympyrällä nykyisen järjestelmän kohdalle. Siten investointikannustimet heikkenevät.

Pidätetyn voiton tapauksessa pääomakustannus laskee hieman, kun osinkotulo on alle 8 % nettovaroista. Myös alimmilla ansiotulo-osinkojen ja palkkatulojen rajaveroasteilla pääomakustannus laskee. Yli 60 000 euron osinkojen tapauksessa pääomakustannus laskee lähes kauttaaltaan, mutta alle 60 000 euron tapauksessa siis vain parin alimman raja-veroasteen tapauksessa. Pääomakustannukset nousevat hieman korkeammilla ansiotulo-osingon ja palkkatulon rajaveroasteiden tasolla, kun osinko on nykyään alle 60 000 euroa. Tämän taustalla on se, että pääomatulo-osingon rajaveroasteet nousevat hieman uudistuksessa ja tuottoaste laskee.

Investoinnin, joka rahoitetaan osakeannilla, tapauksessa investointikannustimet heikkenevät vieläkin useammin. Pääomakustannukset eivät laske edes osinkotulon ollessa alle 8 % nettovaroista, kun osinkotulo on alle 60 000 euroa tai yli 150 000 euroa. Ne laskevat kuitenkin kauttaaltaan, kun osinkotulot ovat 60 000–150 000 euroa.

Neljänneksi kuinka käy tulonjakomuodon valinnan?

Tässä suhteessa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Matalammin verotettu pääomatulo-osinko kannattaa ottaa ulos yhtiöstä. Palkka säilyy edullisempänä tapana ottaa tuloa ulos listaamattomasta osakeyhtiöstä kuin ansiotulo-osinkoa ylimpiä ansiotulon rajaveroasteita lukuun ottamatta. (Kuviossa uusi järjestelmä.)

